

दैनिक

लक्ष महाराष्ट्र

नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगाव येथून एकाचवेली प्रकाशित.

रुबाबदार राज्याचा, जबाबदार विचार...

RNI No.MAHMAR/2019/79184

www.lakshamaharashtra.com

lakshamaha.dhule@gmail.com

lakshamaha.nsk@gmail.com

► धुळे-नंदुरबार-नाशिक आवृत्ती

► वर्ष ४ थे

► अंक : २४२ वा

► बुधवार दि. २८ जून २०२३

► किंमत : २ रु.

► पृष्ठे : ६

न्यूज कॉलम

बनावट सौदा
पावतीद्वारा फसवणूक

धुळे । मालमत्तेवरील बोजा लपवून बनावट सौदा पावतीद्वारे ४० लाख रुपयांची फसवणूक करण्यार्थी दोघांविरोधात फसवणुकीचा गुहा दाखल झाला आहे. मनोज गुलाबराव नाशिककर दिलेल्या फियारीद्वारे म्हटले आहे, तिनेस मदतलाल शहा, चंचलाबेन दिनेस शहा यांनी सदर मिळकीवर फायनास कर्जाचा तसेच जीएसटी विभागाचा बोजा असल्याची खरी माहित लपवून ठेऊन आमची फसवणूक व विश्वासात केला आहे. तसेच वरील व्यवहार पूर्ण न करता आमचे पैसे घेऊन वरील दोधे पळून गेले आहेत. याप्रकारणी पोलिसांनी दोघांविरोधात फसवणुकीचा गुहा दाखल केला.

अॅपेरेक्षा उलटल्याने
चालक जागीच ठार

शिरपूर । तालुकातील घरनेवर पेट्रोल पंपाचवळ भराव वेगांना जाणारी अॅपेरेक्षा उलटल्याने घडलेल्या अप्यायात अॅपेरेक्षा चालक ठार झाल्याची घटना काल सकाळी घडली. समाधान बापू कोळी हा इसम त्याच्या तालुकातील अॅपेरेक्षा थाळ्यावर पेट्रोल पंपाचवळून भराव वेगाने नेत असताना त्याचे रिक्षावरील नियंत्रण सुटल्याने ती उलटली.

उपमुख्यमंत्री फडणवीसांचा
खडसेवर हळूबोल

जळगाव । प्रतिनिधी

पंतप्रधान मोदीं यांच्यामुळे देशभारत भ्रष्टाचार करण्याच्यावर कारवाई होत आहे. मोदीं पंतप्रधान राहिले तर अनेक घोटाळे बाहेर येतील. आपले सांगाडे बाहेर येतील हे लक्षात अल्यामुळे विरोधक सर्व एकत्र आले आहेत. असा हळूबोल देवेंद्र फडणवीस यांनी विरोधकांवर केला आहे. यावेळी ते जळगावमध्ये बोलत होते.

ते पुढे म्हणाले की, जनता ही नंदें मोदी यांच्या पाठीशी आहे. काळे झेंडे दाखवून काय मिळणार आहे. खडसेना आता नवीन मालक मिळाला आहे. जमिनीत तोंड काळे

जनता नंदें रोदी यांच्या पाठीशी

मोदींजी यांच्यामुळे देशभारत भ्रष्टाचार करण्याच्यावर कारवाई होत आहे. नंदें रोदी हेच पंतप्रधान राहिले, तर अंके घोटाळे बाहेर येतील. आपले सांगाडे बाहेर येतील हे लक्षात अल्यामुळे विरोधक सर्व एकत्र आले असल्याचा हळूबोल देवेंद्र फडणवीस यांनी विरोधकांवर केला आहे.

कारवाई ही प्रत्येकावरच होईल

ज्यांनी अशा प्रकाराचं काम केले आहे. त्याच्यावर कारवाई झाली आहे. तुम्ही कोणत्या हातात घेऊ शकत नाही. त्यामुळे कारवाई ही ही प्रत्येकावरच होईल.

मूर्खांसारखे

आरोप आहेत. आधीचं काळे झेंडे दाखवण्याची वेळ खडसे यांच्यावर आली नसती, असी तीव्र शब्दात त्यांनी टीका केली आहे. परिवारात राहिले असते तर अशा प्रकारे काळे झेंडे दाखवण्याची वेळ खडसे यांच्यावर आले असते. असी अशा काळे झेंडे दाखवण्याचांना घावत नाही. काळे झेंडे किंतु दाखवले तरी जनता आमच्या सोबत आहे. जळगावची जनता सुडा आमच्या सोबतच आहे. कूल्याहाई अधिकारी कर्मचारी तसेच नागरिकांवर करण्यात तरी जनता आमच्या तालुक्यातील अॅपेरेक्षा थाळ्यावर पेट्रोल पंपाचवळून भराव वेगाने नेत असताना त्याचे

रिक्षावरील नियंत्रण सुटल्याने ती उलटली.

ते मुर्खपणाचे आरोप

शासन आपल्या दारी प्रत्येक लिल्हामध्ये होत आहे. लाखो लोक त्या टिकाणी येत आहेत. तुम्ही लाखो लोकांना मूर्ख बनवू शकत नाही. असे मत फडणवीस यांनी व्यक्त केले. कायकमाला येण्याचांती दोबाब टाकियात येत असल्याचा आरोप करण्यात आला होता. त्याला त्यांना प्रत्युत दिले आहे. नागरिकांची काम होत आहेत, सर्वांगी कॅटिंग्हिटी मिळत आहे, मार्गील सकार हे दरवाजात बंद होते, ते फेसबुक लाईव्ह करत होते, आम्ही जनतेत लाईव्ह आहोत. आम्ही लोकांची कामे करत आहोत, त्यामुळे काही लोकांची मफ्लम होते, ती बाहेर निघते आणि अशा प्रकारचे आरोप होत असल्याचे देवेंद्र फडणवीस म्हणाऱ्ये.

अॅड.रोहिणी खडसे यांना अटक

राज्याचे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे हे आज शासन आपल्या दारी या उपक्रमासाठी जळगाव दौरावर आले आहेत. या पार्श्वभूमीवर राज्यावादी कॉरिस्से नेते आपदावर एकनाथावर खडसे यांनी विविध मागण्या संदर्भात मुख्यमंत्रांना काळे झेंडे दाखवण्याचा इशारा दिला होता. या शार्थभूमीवर राज्यावादी कॉरिस्से कार्यालयावर बाहेर पॅलिसांची मोठी फैजाकटा तैनात करण्यात आला होता. या टिकाणी पोलिस अधीक्षक एम राजकमार यांनी देखील भेट देऊन सुक्षेचा आढावा घेतला. दरम्यान राज्यावादी कॉरिस्से कार्यालयात सुरु असलेल्या बेटकोलून जिल्हा बैंकच्या माझी अध्यक्ष रोहिणी खडसे यांना पोलिसांनी ताब्बात घेत अटक केली.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा आहे.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा आहे.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा आहे.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा आहे.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा आहे.

मुंबई । प्रतिनिधी

आदित्य ठाकरेच्या नेतृत्वात येत्या १ जुलै रोजी मुंबई महापालिकेवर काढण्यात येणाऱ्या भव्य मोर्चाला मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारली आहे. यामुळे शिवसेनेच्या उद्धव ठाकरे गटाला जबर झटका बसला आहे. ठाकरे गटाकून या मोर्चाला ज्यायत त्यारी करण्यात आली आहे. त्याचा टीरीजही रिलाईजीही करण्यात आला आहे. पण मुंबई पोलिसांनी परवानगीचा नाकारल्याने ठाकरेच्या मोठी मोर्चाला गोची झाली आहे. या प्रकरणी पक्षाचे एक अॅड.रोहिणी भेट घेण्याचे इशारा केला आहे. असा त्रिपात्रक अॅड.रोह

एक्य की मृगजळ?

यातील पुढाकाराची जबाबदारी नितीशकुमार निभावत आहेत. पण, कांग्रेसच्या नेतृत्वाखाली पुढे जाण्याची इतरांची तयारी आहे का? हा खरा प्रश्न. महाआघाडी करू, मात्र कांग्रेसने नेतृत्व करू नये, असा राज्यस्तरावर प्रबळ असणार्या पक्षांमधील विचारप्रवाह दिसतो.

पाटण्यात झालेल्या बैठकीत १७ विरोधी पक्षांनी भाजपविरुद्ध एकत्र लढण्याची भूमिका घेतली. पुढील महिन्यात विरोधी पक्षनेते सिमल्यात भेटणार आहेत. बिहारचे मुख्यमंत्री नितीशकुमार आणि उपमुख्यमंत्री तेजस्वी यादव यांनी विरोधकांना एकत्र आणण्यासाठी पुढाकार घेतला आहे. निवडुकीच्या दृष्टीने किमान समान कार्यक्रमाचा आराखडा तयार करण्याचे सूतोवाच झाले. मात्र, जागावाटप हाच कळीचा मुद्दा ठरणार असून, सिमल्यातील आगामी बैठकीनंतर विरोधकांच्या एक्याबद्दल अधिक स्पष्टता येऊ शकेल. विरोधी पक्षांमधील बर्याच नेत्यांना आता ऐक्याची गरज जाणवत आहे. त्यांचा बदललेला सूर पाटण्यातील बैठकीत दिसला. आम आदमी पक्षाला केंद्राच्या वट्हुकमाविरोधात कांग्रेससह सर्व विरोधकांचा पाठिंबा हवा आहे. आतापैर्यंत तो पक्ष 'एकला चलो रे' या भूमिकेत होता. पाटण्यातील बैठकीत दिल्लीचे मुख्यमंत्री आणि आम आदमी पक्षाचे संस्थापक अरविंद केजरीवाल सहभागी झाले, हा लक्षणीय बदल. अधिकारी आणि कर्मचार्यांच्या बदलत्यांचे अधिकृत वरदानापाटपे नव्यात माजलालांकूदे माजाप भगल्लासे

आधिकार कवटहुकमाद्वार नायब राज्यपालाकड राहणार असल्यान आणि आपल्या सहकार्यवरील केंद्रीय तपास यंत्रणांच्या कारवाईमुळे केजरीवाल संतप्त आहेत. वटहुकमाबद्दल कॅग्रेसने भूमिका स्पष्ट करावी, हा त्यांचा आग्रह असला, तरी अद्याप तो मानला गेलेला नाही. उलट, आमच्यावर दबाव आणू नका, हे कॅग्रेसने बजावले. स्थानिक पातळीवर मार्क्सवाद्यांशी सहकार्य कराल, तर लोकसभेसाठी आमच्या मदतीची अपेक्षा करू नका, हे ममता बॅनर्जींनी कॅग्रेसला बजावून फार दिवस झालेले नाहीत. तृणमूल कॅग्रेस, आम आदमी पक्ष आणि काही प्रादेशिक पक्षांमध्ये असलेली कॅग्रेसविरोधी भावना कमी झालेली दिसत नाही. तो घटक विरोधकांच्या ऐक्यामध्ये कायम अडथळा ठरत आहे.

नेतृत्व कोणाकडे?

विरोधी पक्षांना एकत्र आणण्यासाठी पुढाकार घेणे वेगळे आणि विरोधकांमध्ये ज्या पक्षाची ताकद मोठी आहे त्या पक्षाचे स्थान मान्य करून पुढे जाणे वेगळे! यातील पुढाकाराची जबाबदारी निरीशकुमार निभावत आहेत. पण, काँग्रेसच्या नेतृत्वाखाली पुढे जाण्याची इतरांची तयारी आहे का? महाआघाडी करू, मात्र काँग्रेसने नेतृत्व करू नये, असा राज्यस्तरावर प्रबल असणार्या पक्षांमधील विचारप्रवाह दिसतो. तेलंगणचे मुख्य मंत्री के.चंद्रशेखर राव यांची 'भारत राष्ट्र समिती' महाराष्ट्रातील आक्रमक विस्तार करण्यासाठी पावले उत्तरात आहे. तेलंगणात भारत राष्ट्र समिती विरुद्ध कांग्रेस, अशीच मुख्य लढत होईल. लोकसभेसाठी त्यांनी तिसरी आघाडी स्थापन केल्यास विरोधी मंत्रांमधील फूट टाळणे अवघड जाणार आहे. समाजवादी पक्षाची काँग्रेससंदर्भातील भूमिका अनुकूल म्हणता येईल अशी नाही. नव्या संसद भवनाच्या उद्घाटनावर बहिष्कार घालण्याच्या विरोधकांच्या निर्णयात जेडीएस, वायएसआर काँग्रेस, तेलंग देसम, बहुजन समाज पक्ष यांचा सहभाग नव्हता, हेही लक्षत घ्यावे लागेल. कर्नाटकातील काँग्रेसच्या विजयामुळे काँग्रेसचा आत्मविश्वास वाढला, अन्य विरोधी पक्षांच्या आशा पल्लवित झाल्या. त्याचवेळी, संभाव्य आघाडीत काँग्रेसचे वर्चस्व वाढणार या शक्यतेने बिगर भाजप पक्षांमध्ये अस्वस्थता निर्माण झाली हे देखील नाकारून चालणार नाही. 'आम्ही तडजोड करण्यास तयार आहोत', असे काँग्रेसने स्पष्ट केले आहे. निरीशकुमार यांनी आपण पंतप्रधानपदाच्या शर्यतीत नाही, त्या पदासाठी इच्छुकही नाही, असे म्हटले आहे. अशावेळी ऐक्याचा सुकाण त्यांच्याच हाती ठेवून संभाव्य महाआघाडीत वरच्यापा राखण्याचा पर्याय काँग्रेसमोर राहील. दुसरा पर्याय, वाटाघाटींची सूत्रे काँग्रेसने स्वतः हाती घेणे. सिमल्यातील बैठक काँग्रेसच्या अध्यक्षतेखाली होत आहे. चाचपणीसाठी काँग्रेसला ती संधी ठेरेल. भाजपप्रणित राष्ट्रीय लोकशाही आघाडीला टक्रर देण्यासाठी एकास एक उमेदवार उभा करणे, याला प्राधान्य राहील, असे विरोधकांकडून सांगितले जात आहे. मध्य प्रदेश, राजस्तान, छत्तीसगढ या राज्यांतील आगामी विधानसभा निवडणुकांचा कौल भाजप आणि विरोधक या दोघांसाठीही महत्वाचा रुपणार आहे. महाआघाडीच्या दृष्टीने तो निर्णयिक राहू शकेल. तोर्पर्यंत संभाव्य आघाडीला औपचारिक स्वरूप येणे कठीण वाटेते.

आडवे शब्द

१. अरण्य ३. बोलविणे ६. एक
श्वासरोग ८. हार ११. संगीतसप्राप्त १२.
शाळेतील शिक्षक १४. अंतःकरण १५.
नम्र, वाकलेला १७. आवळ्याची चव
१०. दार २१. झोप, निंद्रा २२. अवस्था
२४. पृथ्वी २६. तिन्ही लोकात फिरणारा
मुनी २८. विपुलता, रेलचेल २९. गणपती
३१. हिंदीत प्रार्थना ३३. म्हणीतील
त्रिदल ३४. चेष्टा करणारा ३५. अधिक
महिना ३७. पर्ण ३८. दाट, ढग ३९. रुदून
गोंधळ ४०. दर्पण ४२. वर्ष, सण ४३. म
आझे ४४. दोषच्या विरुद्ध ४५. प्राज्ञा, हिंमत
४६. जुळे ४८. वाड्यातील मधली खोली
५०. अंदाज, तर्क ५२. मनातील काळेबेरे
५३. त्रास ५५. उत्तर प्रदेशच्या मुख्यमंत्री
५७. ओरखडा ५८. व्यवसाय, व्यापार ५९.
खोडकरम द्वाड (हिंदी) ६०. मज्जाव ६१.
धन्यवादाचा शब्द ६३. सैन्याचा दाणागोटा
६५. संतोष, तृप्ती ६७. भार, बोजा ६९.
नाश पावणे ७१. धनी, स्वामी ७३. ढग
(संस्कृत) ७५. बांगड्याचा व्यवसाय
करणारा ७७. चामखीळ ७९. कुत्राला
केलेली आज्ञा ८०. जाणणे, परिचित असणे
८१. तृण ८२. मजबूत ८. नरक, यमपुरी
८४. भांडण

उभे शब्द
 १. वन्य, रानटी २. वेल ३. दक्षिणेच्या
 समुद्रापासून ते उत्तरेच्या हिमालयापर्यंत ४.
 काळ्या तोंडाचे माकड ५. धुंदी, कैफ ६.
 थांबून थांबून ७. शिक्षक ९. कौसल्यापुत्र
 १०. जन्मदात्री १३. पाठविलेला १६. पवरत
 १८. चेष्टा, टिंगल २०. शत्रूच्या नाशाचे
 मंत्रतंत्र २३. तमाशात काम करणारा २५.
 लाकडाची एक उत्कृष्ट जात २७. मालमत्ता
 ३०. कानाखाली काढण्याची आग! ३१.
 नमस्कार, वंदन ३२. अधिकार नसताना
 हुक्म गाजवणारा ३४. पत्र ३६. एकटा
 ३८. सुगंधाची दरवळ ४०. आपला परका

समानतेसाठी समान नागरी कायदा

समान नागरी कायदा सर्वच धर्मांगील त्रुटी दूर करून एका पातळीवर आणणार आहे. उदा. मुस्लीम पर्सनल लॉमध्ये मुलगी वयात आल्यावर लग्नायोग्य समजली जाते. ही तरतूद बालविवाह विरोधी कायद्याच्या विसंगत आहे. ख्रिश्नन पर्सनल लॉमध्ये ख्रिश्नन महिला जन्म दिलेल्या मुलांची नैसर्गिक पालक नसते. शीख पर्सनल लॉमध्ये विवाह विच्छेदाची तरतूद नाही. त्यामुळे हिंदू विवाह कायद्यानुसार त्याचे खटले चालवले जातात. दत्तक विधानाच्या बाबतीत पारशी समाजात मुलींना दत्तक घ्यायला मान्यता नाही, तर हिंदू समाजात वारस स्त्री अथवा पुरुष यात भेद आहेत. मेघालयातील काही जमार्टींमध्ये मारुसत्ताक पद्धत आहे, तर त्याच्या बाजूला असलेल्या नागालँडमध्ये महिलांना वारसा हक्क नाही. इतकी विषमता असताना भारतीय जनता पक्ष समान नागरी कायद्याचा अर्जेंडा का बरं पुढे रेटतोय.

भाजपच्या निवडणूक जाहीरनाम्यात कलम ३७० रद्द करणे, राम मंदिर उभारणे आणि समान नागरी कायदा या मुद्द्यांचा उल्लेख आहे आणि तसा तो जनसंघ काळापासून आहे. नेमके आता लॉ कमिशनने हे पुढे का रेटले असावे? एक तर नेहरू काळापासून मुसलमानांचे लांगूलचालन आणि भीती यावर बन्याच गोष्टीचे नियोजन व्हायचे. पण कलम ३७० आणि ट्रिप्पल तलाक स्वीकारले गेले. हा समाजिक बदल महत्वाचा आहे. राज्य संविधानानुसार धर्मनिरपेक्ष असेल तर विविध धर्मांचे वेगवेगळे कायदे असण्याचे समर्थन कसे करणार? त्यामुळे 'एनी टाईम इंज राईट टाईम' हे सूत्र अवलंबणे सोपे होईल. काहीजण त्यासाठी तयार असतील, काहीजण विरोध करतील, काहीजण अनभिज्ञ असतील, तर काहींच्या विरोधाला राजकीय आणि धार्मिक स्वार्थांची किनार असेल हे अपेक्षितच आहे. या सगळ्या प्रक्रियेत पारदर्शकता असणे महत्वाचे आहे. घटनेच्या कलम ४४ नुसार राज्याने आपल्या नागरिकांसाठी देशभर समान नागरी कायदा लागू करण्यासाठी प्रयत्न करावेत, अशी तरतुद

केली आहे. यावर १९९५ मध्ये झालेल्या सरला मुदगल खटल्यात सविस्तर चर्चादिखील झाली आहे. विरोधी पक्ष आणि एमआयएम यांनी मात्र कडाडून विरोध करताना या कायद्याची संकल्पना आणि हेतू यावर आक्षेप नोंदवला आहे. पंतप्रधान मोदी यांनी नव्या संसदेवे उद्घाटन केले म्हणून याच मंडळीनी समारंभावर बहिष्कार टाकला होता.

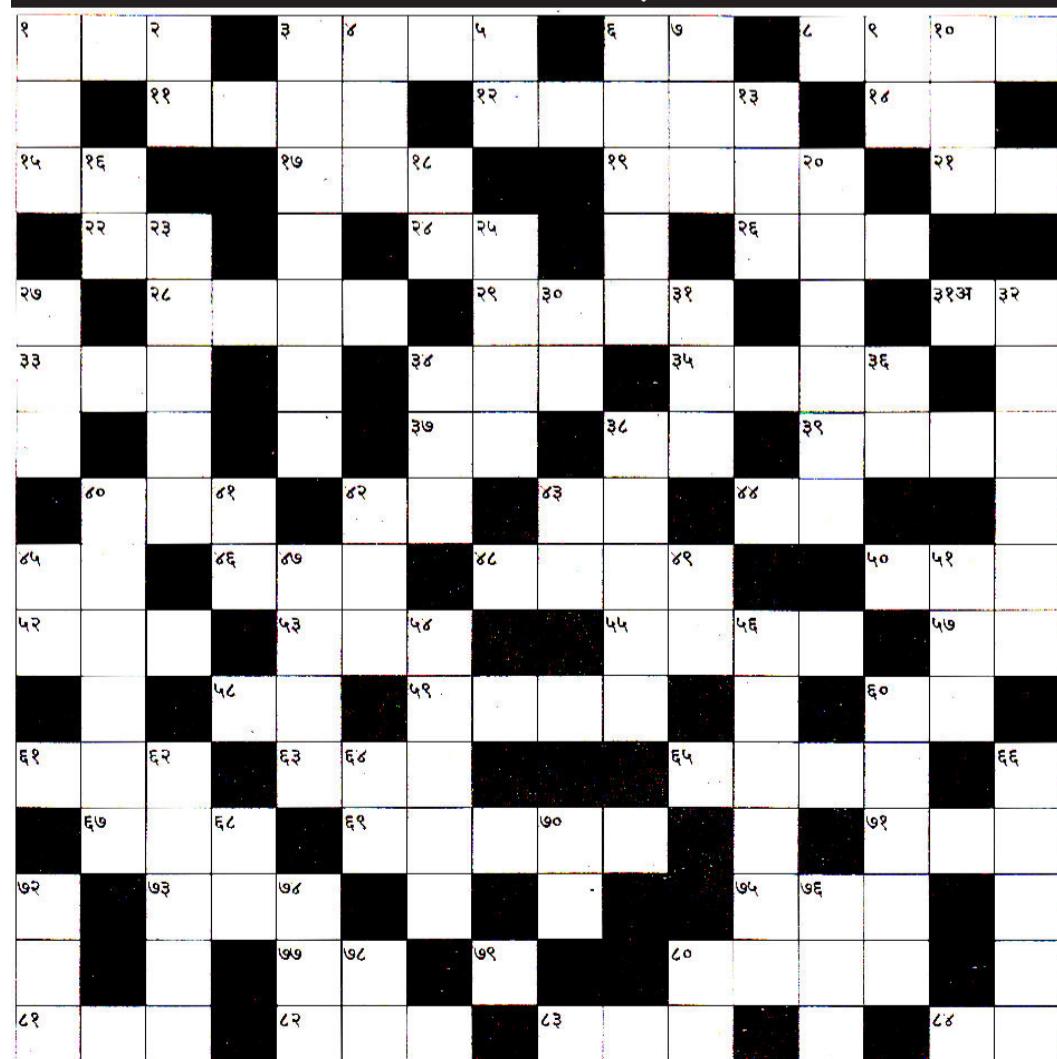
वर्षानुवर्षे एका समाजाच्या लांगुलचालनासाठी काही नितीनियमांकडे दुर्लक्ष केले गेले असल्यास दुर्स्त कणे गरजेचे आहे. पण त्यामुळे इथे नांदणारे विविधेतील वैशिष्ट्य नष्ट होईल, अशी भीती काहीजणांना वाटते, तर काहींना यात हिंदू राष्ट्र अर्जेंडा दिसतो. संविधानामध्ये समान नागरी कायद्याचा उल्लेख डायरेटिव प्रिन्सिपल्समध्ये आहे. त्याची कायदेशीर अंमलबजावणी बंधनकारक नाही. सुप्रीम कोर्टीत या विषयावर आतापर्यंत पाच न्यायमूर्तींच्या खंडपीठासमोर तीन खटल्यांमध्ये सविस्तर चर्चा झाली आहे. १९८५ मध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने समान नागरी कायदा अस्तित्वात आला पाहिजे, त्याने समाजाचा फायदाच व्हैराल असे निरीक्षण नोंदवले आहे. याची दखल घेणे महत्वाचे. खरे तर या देशातील अनेक कायद्यांमध्ये बदल अथवा दुर्स्ती करायला हवी. काही रद्द व्हायला हवेत. पण मग याच कायद्याला इतके प्राधान्य का? या देशात समान करपद्धती नाही. मग समान कायद्याचे समर्थन कसे करणार, विविधता कशी जपणार याविषयी साशंका आहे. हिंदू अनडिव्हायडेड फॅमिलीमधल्या तरतुदी इतर धर्मियांवर लादल्या जाणार का? अशी भीती अल्पसंख्याकांच्या मनात आहे. खरे तर कायद्याचा मसुदा समोर येईल तेव्हा त्यावर भाष्य करणे योग्य ठरेल. असा मसुदा चर्चिला जाईल, लॉ कमिशनकडून संसदेच्या स्टॅंडिंग कमिटीकडे आणि पुढे लोकसभेत चर्चेला येईल. त्यावर साधक-बाधक चर्चा अपेक्षित आहे. तेव्हा संविधानाने प्रधान केलेली धर्माचरणाची मुभा हा मुदा चर्चेला येईलच. संविधानातील कलम २५ धार्मिक

श्रद्धानुसार धर्मचरणाचा अधिकार देते आणि कलम २९ अन्वये आपले वैशिष्ट्य आणि संस्कृती जपणुकीचा अधिकार प्रदान करते. आजवर भारतीय संविधानामध्ये शंभरहून अधिक वेळा बदल केले गेले आहेत. हाच तर संविधान जिवंत असल्याचा पुरावा आहे. आणखी एक गैरसमज म्हणजे हिंदू पोटबिलाअंतर्गत हिंदू हे राष्ट्र आहे. हे वस्तुस्थितीला धरून नाही. याविषयी धुरळा जास्त आणि सत्यता कमी अशी परिस्थिती आहे. एखाद्या धर्मातील चांगली गोष्ट दुसऱ्या धर्मात का स्वीकारली जाऊ नये? उदा. मुसलमानांमध्ये दत्तक विधान असणे, ख्रिश्चन महिलांना त्यांचे वारसा हक्काचे अधिकार मिळणे, मुस्लीम महिलांना घरच्या प्रॉपर्टीमध्ये अधिकार मिळणे अशा अनेक बाबी दखलपात्र आहेत; परंतु हे सर्व राजकारणविरहीत संवादाने शक्य आहे. ट्रिपल तलाकविषयी या सरकारने घेतलेल्या भूमिकचे स्वागत सुप्रीम कोरटिनीही केले. मग एखाद्या समाजात मध्ययुगीन बुरसटलेल्या रूढी-परंपरा असतील तर त्यांना मुठमाती द्यायला नको का? मुळात समान नागरी कायद्याला केवळ मुसलमानांच्या झारोक्यातून बघणे योग्य आहे का? 'मुस्लीम मैरेज कट' मधील अल्पवयीन विवाह इतर समाजाने द्यायचा का? भारतीय संविधानात असलेला पॉक्सो कायदा तिकडे लावायचा या सगळ्यांकडे धर्मानुनयी या भूमिकेतून न बघता प्रथम नागरिक या भूमिकेतूनच पाहिले पाहिजे.

प्रत्येक समाजातील कायद्यात काळानुसार संस्करण हवे, तशी मानसिकता बनवणे हे राजकीय नेतृत्वाचे काम आहे. आजचा समान नागरी कायद्याचा विरोध हे तद्दन राजकीय स्वार्थाचे लक्षण आहे. काही राज्यांनी पुढाकार घेऊन आपल्यापुरत्या समान नागरी कायद्याचा मसुदा आणि अंमलबजावणीसाठी राज्यस्तरीय समित्या नेमल्या; परंतु त्याच्या वैधतेबद्दल केव्हाही शंका घेतल्या गेल्या. या कायद्याची अंमलबजावणी देशभर होणे महत्वाचे आहे. देशात गुहेगारी कायदे सर्वांना लागू आहेत. वैयक्तिक कायद्यात भेद आहेत; ते दूर व्हायला हवेत. समान नागरी कायद्यात हे सर्व विषय समानतेने हातावळे जाणार आहेत. त्यामुळे त्यात अधिक विलंब न करणेच उत्तम. हा वैयक्तिक आयुष्यातला हस्तक्षेप नाही, तर सुधारणा आहे. यात महिलांना पुरुषांतके अधिकार मिळणे अपेक्षित आहे. उदा. इस्लामध्ये घटस्फोटाची तरतूद एकतर्फी आहे. खियांना त्यासाठी काझीवर अवलंबून राहावे लागते. पुरुषांना मात्र मोकळीक आहे. मुसलमानांमध्ये दत्क पद्धत नाही या तत्त्वामध्ये सुधारणा झाल्या तर बहुतांश मुस्लीम समाज दुवाच दर्देल. मूर्खर काझी, मुल्हा आणि मौलवी बदवुवा देतील. याचसाठी आंबेडकर शरीयाच्या विरोधात आणि समान नागरी कायद्याच्या बाजने होते. समान नागरी कायदा अस्तित्वात येणे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची स्वप्नपूर्ती आहे एवढे मात्र निश्चित.

- डा. उदय निरगुडकर, ज्यष्ठ अभ्यासक

શબ્દકોડે-૧૦૫

ਦੁ:ਖ ੬੬. ਸ਼ਾਹਾਣ, ਹੁਸਾਰ (ਹਿੰਦੀ) ੬੮. ਪੁਰੂ਷ ੭੦. ਖੂਪ,
ਪੁ਷ਕਲ ੭੨. ਪਾਣਿਆਕਰੀਤ ਤੇਲਾਚਾ ਥਰ ੭੪. ਓਲਸਰ ਹਵਾ
੭੬. ਮਧੁਮੈਹਿੰਸਾਠੀ ਹੀ ਕੱਡ੍ਹਚ! ੭੮. ਤਸ਼ਬ ੮੦. ਰਾਂਗ

शब्दकोडे १०४ चे उत्तर

आडवे उत्तर
 १.१.फयान ४.पदरमोड ८.नवरा
 १०.चमत्कार ११.हातचलाखी
 १३.रक्षक १४.वासना १५.रामा
 १६.बारा १७.रान १८.काया
 २०.गो २१.तरुणी २२.टीकाकार
 २५.रतन २७.मळमळ २८.जस्त
 ३०.नामदार ३२.जळवात
 ३४.मनन ३६.वाचा ३८.पाया
 ३९.फारकत ४०.रत ४२.कपाळ
 ४३.जननमरण ४५.मस्त ४७.नगर
 ४८.तप ५०.तग ५१.स्तवनीय
 ५३.आठ ५४.तबक ५६.कथानक
 ५८.नायानाट ५९.सरकार
 ६२.उपकार ६३.बलक ६५.विल्ही
 ६६.परात ६७.दमदाटी ६९.बटन
 ७०.आभार ७२.तडकसार ७३अ.
 जग ७४.वसाहत ७४अ.फरीदा
 ७५.कांपीदार
 उभे उत्तर
 १.१.सनसनाटी २.याचक
 ३.नम ४.परवानगी ५.रचनाकार
 ६.डहाली ७.कचरा ८.नबी
 ९.राजाराणी ९अ.घरघंटी
 १२.लामा १६.वारुळ १९.यातना
 २१.तमस २३.काजळ २४.जळजळ
 २६.नमस्कार २७.मरवा
 २९.जनक ३१.छाया ३२.जळजळ
 ३३.वाहनतळ ३४.परेण्यातना
 ३५.नतमस्तक ३७.चाकरचुकर
 ३८.पाळत ३९.फार ४१.तनय
 ४४.मग ४६.स्तव ४९.पदक
 ५२.नीरस ५३.आपपरभाव
 ५५.बटबटीत ५७.नजरानजर
 ५८.नारद ६०.रविवार ६१.काळी
 ६४.कथेकरी ६६.पट ६८.मदत
 ६९.बरणी ७१.स्सा ७२अ.डफ
 ७३.साता

जगाचा पोशिंदा पावसाच्या प्रतीक्षेत

माणील दहा वर्षाचा राज्यातील शेतकऱ्यांचा शेतीविषयक अभ्यास केल्यास त्याचप्रमाणे आपल्या राज्यातील शेतकरी राजाची आर्थिक परिस्थिती कशी आहे, याचा विचार करता शेतीला योग्य बी-बियापे, रासायनिक खते. त्याचप्रमाणे गावागावात कृषी विभागाचे योग्य मार्गदर्शन झाले पाहिजे. तेसुद्धा केवळ शासन आपल्या दारी, शासन आपल्या शेताच्या बांधावर इतके म्हणून शासनाने थांबू नये, तर शासन शेतकऱ्याने नांगरलेल्या कोपच्यात जाऊन प्रत्यक्षात शेतकरी राजाला नांगरणी व लावणीचे प्रात्यक्षिक दाखविले पाहिजे. कारण बन्याच वेळा पावसाब्यात कृषी विभागाची तज्ज मंडळी येते आणि ग्रामपंचायतीमध्ये कशा प्रकारे शेतीची लागवड करायची याची माहिती देतात.

यात गावातील खरा शेतकरी अशा महिंसाठी ग्रामपंचायतीमध्ये जातच नाही. त्यांना एकच माहीत की, असे जाऊन आपला काय फायदा होणार. शेवटी संकट आले की, आपल्यालाच तोंड द्यावे लागते. शेती, तर काय पावसावर अवलंबून असते. तेव्हा प्रत्येक गावातील अशा शेतकऱ्यांना एकत्र करून शासनाने आपल्या स्तरावर सामूहिक शेती करावी. त्याला योग्य कर्ज द्यावा. पीकविमा द्यावा, उत्पादित झालेले उत्पन्न स्वतः खेदी करावे. जे गटात समाविष्ट केलेले असतील, त्यांना समप्रमाणात हिस्सा द्यावा. म्हणजे त्यांना तेवढा आर्थिक फायदा होऊन त्यांचे जीवनमान उंचावू शकते. यासाठी

शासनाने शेतकऱ्यांसाठी अशा प्रकारे पुढाकार घेणे आवश्यक आहे. बज्याच प्रमाणात नैसर्गिक आपत्ती येऊन मोठ्या प्रमाणात शेतीचे नुकसान होते. सध्या तर माकडादा रोज सकाळ-संध्याकाळ शेताच्या बांधावर दिसतात. त्यामुळे शेतीची राखण करावी लागते. काही वेळा शेतकऱ्याची नजर चुकवून शेतीचे नुकसान करतात तसेच मोकाट मुटलेली गुरेसुद्धा शेतीची नासधूस करतात, यामुळे शेती करूच नये, असे शेतकऱ्यांना वाटते. जै महिना संपत आला तरी शेतकरी राजा पावसाच्या प्रतीक्षेत आहे. तेव्हा जगाचा पोशिंदा असणाऱ्या शेतकरी

य आहे.

दैनिक

लक्ष महाराष्ट्र

५

बुधवार, दि. २८ जून २०२३

बरसो रे मेघा मेघा! धुळ्यात पावसाची हजेरी

धुळे
| दोन दिवसांपासून ढगाळ वातावरण निर्माण झाले असताना महिनाभराच्या प्रतिक्षेनंतर धुळे शहरासह परिसरात पावसाने हजेरी लावली आहे. यामुळे शेतकरी सुखावला आहे. असे असले तरी दमदार पावसाची अजूनही प्रतिक्षा कायम आहे. शहरासह जिल्हात विविध ठिकाणी यंदाच्या हंगामातील पावसाने हजेरी लावली आहे. जून महिना संपत आला तरी देखील अद्यापही पावसाने हजेरी लावली नव्हती. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या पेरण्या खोलंबल्या होत्या. परंतु आज झालेल्या पावसामुळे शेतकऱ्यांच्या आशा पल्लवीत झाल्या आहेत. यामुळे काही ठिकाणी शेतकी पेरणीच्या तयारीला लागला आहे. पावसाने शहर व तालुक्यातील काही भागांत हजेरी लावल्यामुळे शेतकऱ्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. तसेच तालुक्यातील अनेक ठिकाणी अद्यापही पावसाची प्रतिक्षा कायम आहे. तर आजच्या पावसामुळे शेतकऱ्यांना शेतात पेरण्या करण्यासाठी चाल मिळाली आहे. सध्या महाराष्ट्रातील शेतकरी पावसाच्या प्रतिक्षेत आहेत. पावसाअभावी शेतकऱ्यांची कामे अडकले आहेत. सध्या मृग नक्षत्र सुरु आहे. अद्यापही या नक्षत्रात पाऊस झाला नाही. पेरणीसाठी शेतकरी पावसाची बाट पाहत आहेत. मात्र, पावसाने दडी मारल्याने शेतकरी चिंतेत आहे. अशीच स्थिती राहिल्यास खरीप हंगाम वाया जाण्याची भीती शेतकऱ्यांना लागून राहिली आहे.

संकलन : दिपक वाघ

दैनिक

लक्ष्मी महाराष्ट्र

बुधवार, दि. २८ जून २०२३

६

आषाढीसाठी पंढरी सजली, वारकऱ्यांचा मेळा भरला

आषाढी एकादशीसाठी पंढरपुर सज्ज झालं आहे. आषाढी एकादशीनिमित्त पंढरपुरात जव्यत तयारी सुरु झाली आहे. विडुल मंदिराला आकर्षक रोषणाई करण्यात आली आहे. राज्यभरातून आषाढीसाठी लाखोंच्या संख्येन वारकरी पंढरपुरात दाखल होत आहेत. वारकऱ्यांच्या सोयीसाठी अनेक उपाययोजना पंढरपुरात करण्यात आल्या आहेत. महाराष्ट्रभरातून पालख्या पंढरीच्या दिशेन येत असून अनेक पालख्या दाखल झाल्या आहेत. आषाढी सोहळ्यासाठी आदिशकी संत मुक्ताबाईंची पाहिली मानाची पालखी पंढरपूरमध्ये दाखल झाली आहे. यंदा मुक्ताबाईंची पालखी २२ दिवसांत पंढरपुरात दाखल झाली. आपल्या लाडक्या विठ्ठलाच्या दर्शनासाठी वारकरी आतूर झाले आहेत. पंढरीला जाऊन युगानयुगे विठेवरी उभ्या असलेल्या विठ्ठलाच्या भेटीसाठी आतूर झालेला वारकरी ऊन, वारा, पाऊस कशाचीही तमा न बाळगता पंढरीत दाखल होत आहे. अनेक ठिकाणी प्रवचने आणि कीर्तने रंगली आहेत. चंद्रभागा नदीच्या किनारीही ज्ञानोबा-तुकारामांसह माऊली, माऊली असा जप सुरु आहे. चंद्रभागेतील दशमीच्या स्नानाला विशेष महत्त्व असल्याने गुरुवारी (ता. ३) भल्या पहाटेपूनच नदीवर वारकऱ्यांची स्नानासाठी दिवसभर झुंबड उडाल्याचे चित्र होते. गुलाल-बुळ्यासह प्रासादिक वास्तूंची दुकाने, गृहोपयोगी साहित्य, लहान मुलांची खेळणी यांसह विविध प्रकारची दुकाने थाटल्याने खरेदीसाठी इथे गर्दी दिसत आहे.

ग्राउंड रिपोर्ट : पुरुषोत्तम पाटील